Non in de bus

Nadia Kroon

Non in de bus

De weg van een jonge vrouw
naar het kloosterleven

ark media

Non in de bus
De weg van een jonge vrouw naar het kloosterleven
Nadia Kroon

ISBN 978-90-33802-17-1
NUR 707
c-NUR 001

Ontwerp omslag: Flashworks.nl, Kampen
Opmaak binnenwerk: GewoonGeertje

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de *Nieuwe Bijbelvertaling*,
© Nederlands Bijbelgenootschap 2004, tenzij anders vermeld.

© 2020 UITGEVERIJ ARK MEDIA – HEERENVEEN
Alle rechten voorbehouden.

Ark Media is onderdeel van Royal Jongbloed Publishing.

www.royaljongbloed.com

Inhoud

Inleiding		7
Deel 1	**Smeulend vuur**	**17**
Hoofdstuk 1	Onzichtbare zaadjes	19
Hoofdstuk 2	Een vlam ontwaakt	32
Deel 2	**De lange reis**	**45**
Hoofdstuk 3	De eerste stap	47
Hoofdstuk 4	Verliefd	58
Hoofdstuk 5	Een nieuw spoor	88
Deel 3	**Het huisje langs de weg**	**101**
Hoofdstuk 6	Dichtbij	103
Hoofdstuk 7	Leven in Casella	115
Hoofdstuk 8	In liefde verbonden	124
Hoofdstuk 9	Zuster Nadia Kroon	144
Hoofdstuk 10	Bewaak je schat	157
Dankwoord		169
Begrippenlijst		171

Inleiding

Als je als 25-jarige protestantse Noord-Hollander gek bent op kloosters, kan het wat lastig zijn om er met iemand over te praten. In de steden van die provincie schrik je je al wezenloos als je een andere christen tegenkomt. Laat staan iemand die hetzelfde carrièrepad als jij overweegt: non worden.

Maar Noord-Holland is precies de seculiere omgeving die ik mijn thuis noemde. Een omgeving die mijn lieve, bijbelgetrouwe oma weleens Sodom en Gomorra pleegde te noemen. Daar woonde en werkte ik. Dat wil zeggen: niet in Gomorra, maar in Haarlem. Ik was sinds een paar jaar als missionair werker in dienst van een grote kerk, die de Grote Kerk werd genoemd. Voorheen had deze de Sint Bavo Kerk geheten, maar gereformeerden noemen de dingen graag zoals ze zijn. Zonder paapse fratsen.

Ik stam af van een lange lijn van gereformeerde voorouders – mensen die zich in hun graf zouden omdraaien als ze mij konden zien. Ik ben namelijk juist verzot op paapse fratsen. Wat zeg ik, halsoverkop verliefd.

Kon ik er maar met iemand over praten die me begrijpt, dacht ik op een dag. Het was tijdens een treinreis. Ik was net in een klooster geweest. De enorme rugbrekende koffer vol kleding en spullen naast mij was het bewijs van mijn poging om weer een week in eenvoud en soberheid te leven. (In dat opzicht geen succesvolle poging.)

Het moet ergens in 2014 of 2015 zijn geweest. Het leven in een klooster werd steeds meer een serieuze optie voor me. Dit vreemde verlangen om non te worden groeide met de dag. Toch leverde juist dit verlangen een enorme innerlijke tweestrijd in mij op.

Wilde ik dit wel écht? Ik verlangde naar de stilte, de gebeden en het dicht bij God leven. Naar een leven rond een gedeeld ideaal met een groep even verzotte medezusters. Een leven gewijd aan de Bron van liefde en leven.

Toch was ik bepaalde vooroordelen nog niet helemaal kwijt. Voor zover ik iets in mijn jeugd had meegekregen over kloosters, dan was het dat kloosters vreselijke gevangenissen waren, waar je nooit meer uit mag. Waar je de hele dag stilletjes op een stoel zit te bidden of te werken. Terwijl je de overige tijd achter bejaarde zusters aan schuifelt en je dagen langzaam slijt, zonder sport en spel, zonder tv of internet. Lieve help, zelfs zonder smartphone. O ja, en je familie zie je nog maar een paar keer per jaar, terwijl je langzaam uit elkaar groeit.

Dat soort vooroordelen was ik nog niet helemaal kwijt, al begon ik wel langzaamaan te geloven dat ze mísschien wat overdreven waren. Tijdens de enkele kloosterbezoeken die ik tot nu toe had afgelegd, had ik immers gezien dat er juist van alles gedaan en ondernomen werd. Ook naar de buitenwereld toe. Bovendien kon je je familie regelmatig zien en altijd schrijven of bellen. En, dacht ik, het moet toch mogelijk zijn om gelukkig te zijn zonder smartphone en tv? Mensen moeten vroeger toch ook gelukkig zijn geweest?

De twijfels bleven echter hardnekkig zeuren in mijn achterhoofd. Soms raakte ik er al piekerend van overtuigd dat er een kern van waarheid in zat. Dan vlamde de angst in me op. Bijvoorbeeld wanneer ik in een klooster kwam vol oudere zusters en tijdens een week meeleven – waarin ik voortdurend op een stoel zat te bidden, eten en werken – bijna uit mijn vel sprong van energie. Mijn bestaande vooroordelen klampten zich vast aan die momenten. Ze fluisterden: Zie je wel! Alles waar je bang voor bent klopt!

's Avonds laat in bed was altijd het moment dat de angstige stemmetjes de overhand namen. Wat vooral mijn angst voedde was de terugkerende gedachte: *nu vind ik het mooi, maar hoe zou het zijn om over twintig jaar nog steeds diezelfde psalmen te bidden? Of om over dertig jaar nog steeds binnen dezelfde muren te leven?*

Hoe gemakkelijk is het om bij zulk nachtelijk doemdenken te vergeten dat het leven van een non een innerlijke rijkdom biedt, die met de jaren alleen maar groeit. Dat de mensen die ik had ontmoet een gelukkige indruk maakten. Zelfs enthousiast waren over het leven dat

ze leidden. Dat ook ik ervan genoot als ik maar bij de dag leefde. En dat je als jonge non natuurlijk anders leeft dan als oude non. Want dat was wat ik ontdekte op momenten dat ik in een klooster met jonge novicen zat te lachen en te kletsen. Of wanneer we een wedstrijd deden wie het hoogst in de kersenboom kon klimmen om de meeste vruchten te plukken. Oh, of die keer dat we gillend over het terrein renden met een grote emmer om een zojuist in het gastenverblijf gevangen muis liefdevol maar beslist de kloostermuur over te kieperen. Om vervolgens van de adrenaline in de slappe lach uit te barsten, aan de rand van de normaal zo stille kloostertuin.

Inmiddels rolde de trein langs de 'pittoreske' industriegebieden die de Randstad rijk is. Dat signaleerde het naderen van mijn eindstation.

Door al dit heen en weer gaan in mijn gedachten, het voortdurende twijfelen, was ik me tijdens de treinreis steeds treuriger gaan voelen. Deze innerlijke strijd duurde namelijk al heel lang. Het ene moment genoot ik van alles en zou ik de volgende dag al willen intreden. Het andere moment zat ik over alles te piekeren en liepen de rillingen me over de rug bij het idee een levenskeuze te maken waar ik de komende zestig jaar gelukkig van moest worden. Stel dat ik verkeerd koos?

Zo'n twee jaar duurde deze innerlijke strijd nu. Dat is oneindig lang voor een twintiger. Het maakte me lichtelijk wanhopig. Wat moest ik doen?

Het was tijdens die treinrit dat die worsteling tot een dieptepunt kwam. En ik bad: *God, als U me nou eens een teken zou geven? Dán zou ik het wel weten. Als ik er maar met iemand over kon praten. Dan weet ik of ik die roeping tot het kloosterleven moet volgen of niet.*

De trein kwam tot een halt op het station. De deuren sloegen open en ik zeulde mijn koffer naar buiten, het perron op. Vanaf hier moest ik de bus pakken.

God, ging ik verder met een rood hoofd van het zeulen van de koffer, *waar ik echt behoefte aan heb is een non of monnik met wie ik kan praten. Die niet per se hoort bij een klooster waar ik wil intreden. Een neutraal persoon. Als ik zo iemand zou tegenkomen, God, dan zou ik het wel weten. Dan weet ik dat U mij roept tot het kloosterleven. Dat U mij naar die weg leidt. God, alstublieft, ik weet niet wat ik moet doen. Geef mij een teken!*

Inmiddels had ik mijn koffer de trap af gezeuld en was ik via de OV-chippoortjes buiten op het busplein gearriveerd. Het was daar dat ik leerde dat je altijd moet oppassen met wat je aan God vraagt.

Ik schuifelde een van de busplatforms op, diep weg gedoken in mijn winterjas. Klaar om in de vertrouwde '*stand-by*-stand' weg te zakken, die ik mij bij OV-haltes meestal aanmat. Ik staarde wezenloos voor me uit terwijl ik op de komst van de bus wachtte. Toen bedacht ik echter opeens dat een andere bus sneller zou zijn en keek naar het platform waar die bus zou stoppen, even verderop. Deze heldere ingeving volgend, begon ik weer aan mijn koffer te sjorren en deed een paar stappen vooruit.

Op dat moment bekeek ik het platform verderop wat beter. *Wat?* Ik stelde mijn ogen scherp.

Nee.

Nee!

Serieus?

Daar stond een vrouw met een zwarte hoofddoek. In eerste instantie had ik haar voor een moslima aangezien. De stijl van de hoofddoek leek echter anders. En die rok. Was dat een rok, of een habijt? Ik kwam dichterbij en ging op het platform staan. Stiekem keek ik opzij. Op dat moment zag ik de scapulier*[1], de stijl van de kleding, de sluier*. Het was een non[2]. Zonder enige twijfel. Een non, hier, midden in de stad. Ik had hier nog nóóit een non 'in het wild' gezien. En ergens anders ook niet, trouwens.

Met grote ogen keek ik weer voor me uit. Ik hield mijn ademhaling zorgvuldig onder controle en mijn gezicht strak in de neutrale stand. Terwijl binnen in mij een ware oorlog uitbrak.

Oké, God, oké. Ik weet wat ik heb gezegd. Dit zou het teken zijn.

Maar ik durf echt niet op haar af te stappen!

Dat kan ik niet.

---

1 Achter in het boek is een begrippenlijst toegevoegd. Elk woord met een sterretje is daarin opgenomen en van uitleg voorzien.

2 Het woord 'non' wordt niet echt meer gebruikt. Meestal zegt men 'moniaal', '(kloos-ter)zuster' of 'religieuze'. 'Non' is echter een bekender woord, dus gebruik ik dat soms. Ook omdat 'zuster' in protestantse kringen een meer algemene betekenis heeft.

Dat durf ik niet!

Wat moet ik zeggen? Hallo, ik denk dat ik het klooster in wil, heb je even?

U ziet toch ook wel dat dat zomaar niet gaat. Je bespringt geen vreemden op straat met je verhaal.

Nee, ik kan niet naar haar toe lopen. Ze ziet me al aankomen.

Hoe komt ze hier überhaupt terecht? Ik heb nog nóóit van mijn leven een non op straat gezien.

Ik probeerde na te denken, terwijl de zenuwen door mijn lijf gierden. Ik maande mezelf tot rust. Nee, zomaar op haar aflopen was niet gepast. Het kon trouwens altijd nog toeval zijn. *Weet je*, dacht ik bij mezelf, *als ze vóór me in de bus gaat zitten. Dan kan ik haar zo aanspreken. Dan durf ik het wel.*

Dat kon ik rustig met mezelf afspreken, want we stonden te wachten op zo'n extra lange harmonicabus. En er stonden zo'n vijftien mensen tussen haar en mij in. Op het platform in totaal zo'n vijfentwintig. Ah, daar kwam de bus al aangereden. Ik klom als een van de eersten naar binnen met mijn zware koffer, sloeg de vierzitsgedeeltes over en ging op twee stoelen zitten, waarbij ik de tweede stoel barricadeerde met mijn koffer. Zo, volledig ingebouwd. De bus stroomde vol, de mensen zagen mijn gigantische koffer en liepen langs me heen.

En echt, ik kon God bijna horen lachen toen vlak voor mijn neus, in de stoel voor me, een zwartgesluierde, habijtdragende gedaante elegant neerplofte. Er kan niet meer dan dertig centimeter hebben gezeten tussen die sluier en mijn stomverbaasde, suffe kop.

Ik had haar zó op de schouder kunnen tikken in die volle bus. Er stond me wérkelijk niets in de weg. Maar terwijl de bus optrok, had een telepaat het volgende kunnen horen, volmaakt op het ritme van de ronkende dieselmotoren en lichtelijk paniekerig: *ik durf niet, ik durf niet, ik durf niet!*

Een paar haltes later stapte ik uit. De non bleef in de bus zitten. *God*, bad ik, *boodschap overgekomen*.

Voorlopig zou ik niet meer vragen om wonderbaarlijke tekens omtrent mijn roeping. Met zo'n God kon je er blijkbaar eentje krijgen ook.

Ik weet niet wat er gebeurd zou zijn als ik haar had aangesproken. Ik denk dat het feit dat ik haar niet aansprak, me uiteindelijk meer inzicht

heeft opgeleverd. Namelijk dat het onderscheiden van je roeping een weg is van geleidelijkheid. Je kunt niet zomaar je angsten en twijfels overschreeuwen door om indrukwekkende wonderen te vragen. Dat werkt zelfs niet als die non vervolgens daadwerkelijk voor je in de bus komt zitten. Er is geen sluiproute naar de roeping van je leven. Het is een lange reis.

Daarnaast leerde ik nog iets heel waardevols. Iets wat me diep ontroerde. Namelijk dat de weg die je zult gaan, de weg waartoe de 'roep' je leidt, niet eenzaam is. Je gaat hem niet alleen. God is daar. Liefdevol aanwezig. Ook als je vol twijfels zit. Ook als je jezelf door je eigen koppige en angstige gedachten in allerlei mentale kronkels duwt. Hij is daar.

De prachtige boodschap van het kloosterleven

De weg die ík zou gaan, is de monastieke* weg, een weg met een prachtige boodschap, ook voor mensen die geen non zijn. Ze is universeel. Een inzicht dat hoognodig gehoord moet worden door katholieken, protestanten, ietsisten en mensen die in het vliegende spaghettimonster geloven. Kortom, door iedereen. Het is die boodschap die mij aanspoorde dit boek te schrijven. Na het voorval met de non in de bus zou het maar liefst nog vijf jaar duren voordat die eindelijk echt goed tot me doordrong – dat gebeurde pas toen ikzelf al was ingetreden en kloosterzuster was. Door al die jaren van zoeken, is deze boodschap echter diep in mijn hart doorgedrongen:

Er is een goede Schepper die mij (en jou!) gemaakt heeft.
Dat betekent dat Hij/Zij liefheeft wie ik ten diepste ben.
Dat ik prachtig ben, zoals ik ten diepste ben.
Een unieke afspiegeling, een bijzonder zeldzaam beeld van God.

Die boodschap nodigt je uit al je overtollige ballast te laten vallen: de eeuwige angsten, de krampachtige greep op al die dingen waar je zogenaamd niet zonder kan, de constante eisen van je ego, de duizend-en-een afleidingen die je geest en je ziel afstompen.

En dat is nu precies de monastieke weg: eenvoud, stilte, gebed, overgave in vertrouwen.

Er is een liefdevol inzicht aan ons doorgegeven in de traditie van de kloosters en kerken. Van Jezus, via de woestijnvaders, via middeleeuwse mystici tot aan hedendaagse Godzoekers: je hoeft jezelf niet te verbeteren.

Je kunt het niet beter dan je eigen Schepper – de Eeuwige die jou heel bewust gemaakt en gevormd heeft. Wat je wel kunt, is loslaten wie je niet bent. Loslaten én op zoek gaan. En je in die zoektocht met elke stap openstellen voor Gods zuiverende werking, diep in jouw hart en ziel. Een weg gaan van genade, liefde en innerlijke vrijheid. Een weg van zuivering.

Eens kwam er een rijke jongeman naar Jezus toe. Hij vroeg: 'Hoe krijg ik het eeuwige leven?' Jezus zei tegen hem: 'Verkoop je bezittingen, waar je je hart aan verpand hebt, en volg mij.' (Matteüs 19:16-22)[3]

Wij verlangen daar allemaal naar. Ten diepste. Om los te laten wie we niet zijn. Ons te ontdoen van alle aangekoekte meuk, om het op z'n Noord-Hollands te zeggen. Zodat heel diep vanbinnen het ware leven in ons zal opademen.

Ik verlang …

Toen ik zelf non werd, in 2018, kwam ik in contact met een geestelijk begeleider. Zij heeft zich verdiept in de christelijke contemplatieve* traditie en helpt mij om er meer in thuis te raken. Niet door allerlei feiten te leren, maar door dit als levenshouding in mijn dagelijks bestaan toe te passen.

Op een dag nodigde ze me uit om dat stille, diepe verlangen van mij eens op papier te zetten. Ze kende me, dus voegde ze er meteen aan toe dat ze niet bedoelde: eindeloos piekeren en vervolgens een rationeel plan van aanpak schrijven.

In plaats daarvan vroeg ze me: 'Laat je geest, ziel en verstand met elkaar samen werken. Schrijf bovenaan de bladzijde de woorden: 'Ik

3 Dit soort noteringen verwijst naar de plek in de Bijbel waar deze tekst te vinden is. Voor als je niet zo met de Bijbel bekend bent, volgt hier een korte uitleg: De naam is een bijbelboek, dat je kunt opzoeken met behulp van de inhoudsopgave vooraan in de Bijbel. Achter de naam staat eerst het hoofdstuknummer. Dit zijn de grote cijfers in de tekst van het bijbelboek. Na de dubbele punt volgen de versnummers, die in de Bijbel heel klein tussen de zinnen vermeld staan. Zo kun je de tekst gemakkelijk opzoeken.

verlang …' En schrijf vervolgens, zonder je pen van het papier te halen, alles op wat er in je opkomt. Alles wat zich jarenlang in de diepste lagen van je hart heeft opgebouwd. Zonder oordelen, zonder censuur. Gewoon doorschrijven.'

Zo gezegd, zo gedaan. Dit was in 2018, dus lang na de eerste overrompelende ontdekking van het kloosterleven. Na jaren lang stad en land te hebben afgereisd op zoek naar een eigen gemeenschap. Na geworsteld en gebeden te hebben, onderhandeld en gesjoemeld. Na vele mooie ontmoetingen met kloosterlingen, ontelbare wijze lessen en lange dagen van stilte. Dit is wat ik schreef:

'Te mogen zijn zoals God me heeft gemaakt,
stil, rustig, aandachtig,
en daar dankbaar voor te zijn.
Om ruimte te scheppen.
Ruimte die deze wereld zo hard nodig heeft.
Om stil, rustig en aandachtig te zijn.
Stilte ruimt op, stilte maakt vrij.
Voor de diepste ontmoeting.
Het helderste inzicht.
Het glas dat zo zuiver is,
dat het volmaakt transparant is.
En in zijn glans
de Zon weerspiegelt.'

Zuiver glas

De weg van je roeping kent geen sluiproutes. Maar door weg en omweg kan het hart zich wel uitzuiveren. Zoals Jezus ook zei, vlak voor zijn gesprek met de eerder genoemde rijke jongeman: 'Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien.' (Matteüs 5:8)

Dit is het verhaal dat ik met dit boek wil vertellen, een verhaal van troebele wateren en zuiver glas. Het verhaal van mijn worstelingen en angsten, en van mijn verlangen en vreugde.

Een autobiografisch verhaal schrijven op je dertigste betekent een momentopname. Ik weet niet waar de weg me heen zal leiden. Veel inzichten hebben zich nog niet uitontwikkeld, maar bestaan nog slechts uit fragmentarische ervaringen en indrukken.

Zo weet ik niet eens zeker wie dat zuivere, transparante glas is dat ik soms ervaar en waarover ik schrijf. Ben ik dat, jij? Of is dat God? De ontmoeting zelf? Misschien beschrijf ik een punt waarop het niets meer uitmaakt. Het enige dat ik weet, is dat mijn verlangen mij er onweerstaanbaar naartoe trekt.

Onrustig is ons hart, tot het rust vindt in U.[4]

4 Aurelius Augustinus (354-430), kloosterstichter, bisschop en kerkvader.